

Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Değişiklikler

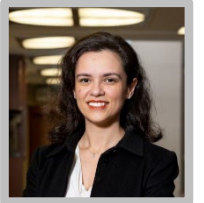
21 MAYIS 2024

Taslak çalışması geçtiğimiz aylarda kamuoyu görüşüne açılan Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ("Değişiklik Yönetmeliği"), 14 Mayıs 2024'te yürürlüğe girdi.

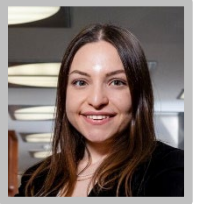
Çağrı Mektuplarının Süresi ve Bağlantı Anlaşması Ön Koşulları

Değişiklik Yönetmeliği'nin yürürlüğe girdiği 14 Mayıs 2024'ten sonra çağrı mektubu alanlar bakımından bağlantı anlaşması imzalama süresi 1 yıl olarak düzenlenirken 14 Mayıs 2024'ten önce çağrı mektubu alanlar bakımından ikili bir ayrıma gidildi. Buna göre, Değişiklik Yönetmeliği'nin yürürlük tarihi itibarıyla kalan süreleri 180 günden az olanlar için kalan süre bu tarihten itibaren 180 güne uzatılırken aynı tarih itibarıyla kalan süreleri 180 günden fazla olanlar için kalan süre 1 yıla uzatıldı. Diğer bir deyişle, 14 Mayıs 2024 itibarıyla bağlantı anlaşması imzalamak için 180 günden az süresi kalanların bağlantı anlaşması imzalanması için son tarih 14 Kasım 2024 olurken 180 günden fazla süresi kalanlar için son tarih 14 Mayıs 2025 olarak düzenlendi. Bağlantı anlaşması için süre uzatımı talebinde bulunma hakkı ise kaldırıldı.

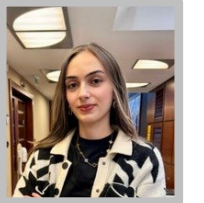
Ayrıca Değişiklik Yönetmeliği ile, çağrı mektubunu takiben 30 gün içerisinde Çevre Etkisi Değerlendirmesi Yönetmeliği ("ÇED Yönetmeliği") uyarınca düzenlenecek belge ("ÇED Belgesi") için, ilk 90 gün içinde üretim tesisinin ve ilk 150 gün içinde (varsa) bağlantı hattının proje onayı için başvuru yapmış olma şartları kaldırılarak bu süreçlerin zamana yayılabilmesi sağlandı. ÇED Belgesi, imar izni ve diğer izin ile onayların kabul süresi içinde tamamlanması gerekliliği düzenlendi. Değişiklik öncesinde ÇED Belgesi'nin bağlantı anlaşmasına başvuru sırasında sunulması gerekmekteydi. Bağlantı anlaşması başvurusunda sunulması gereken belgeler

Nazlı Başak Ayık
Müşavir

Nehar Çakmakçı
Avukat

Serra Yüksel
Stajyer Avukat

arasında proje onayı korunurken ÇED Belgesi'nin bu belgeler arasından kaldırılması, yürürlükteki ÇED Yönetmeliği uyarınca ÇED Belgesi alınmadıkça ilgili projeye ilişkin onayların verilemeyeceği yönündeki düzenleme ile çelişki yarattığından, ÇED Yönetmeliği'nde de revizyon bekleniyor.

Kabul Süreçleri

Bağlantı anlaşmasından kabule kadarki inşaat sürelerinde bir değişiklik yapılmadı. Fakat her seferinde 10 MWe'den aşağı olmamak üzere kısmi kabul hakkı tanındı. Böylece, inşaat süresinin sonunda tesisin tamamının kabulü yapılamamış olsa bile kısmi kabul ile bağlantı anlaşmasının sağladığı hakların korunması imkânı sağlandı.

Kabul işlemleri tamamlanıp üretim tesisi ticari faaliyete başladıktan sonra 1 ay içerisinde sistem kullanım anlaşması imzalanamazsa, üretim tesisi şebekeden ayrılana kadar üretilen enerjinin Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması'na ("YEKDEM") bedelsiz katkı olarak dikkate alınacağı düzenlendi.

Ayrıca, kabul işlemleri tamamlanmadan ilgili tesisin işletmeye geçmesinin sonuçları açıkça düzenlendi. Buna göre, kabul işlemleri yapılmadan bir üretim tesisinin kurularak işletmeye alındığının tespit edilmesi durumunda, herhangi bir bildirimle gerek olmaksızın ilgili şebeke işletmecisi tarafından üretim tesisi şebekeden ayrılacak ve bu tespitin yapılmasından itibaren 60 güç içinde üretim tesisi sahibi tarafından tesis sökülerek ilgili parselin dışına çıkartılacak. Bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu ve bağlantı anlaşması mevcut ise bunlar iptal edilerek tesis sahibi 3 yıl boyunca Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği ("Yönetmelik") kapsamında herhangi bir başvuru yapamayacak.

Kurulu Güç Artışı ve Eksilişi

Kurulu güç artışı ve eksilişlerinin azami sınırı bakımından da bir düzenleme getirilerek Yönetmelik'in yürürlüğe giriş tarihi olan 12 Mayıs 2019 öncesi bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanmış olup olmama durumuna göre ikili bir ayırım yapıldı. Bu tarihten önce çağrı mektubu almaya hak kazanan üretim tesisleri için talep edilebilecek mekanik kurulu güç artışının azami sınırı elektriksel kurulu gücün yüzde 20'si olarak belirlendi. Diğer tesisler bakımından güç artışı talebinin elektriksel kurulu gücün iki katını aşamayacağı düzenlendi.

Ek olarak, halihazırda bu belgeleri almış olanların çağrı mektubunda ve bağlantı anlaşmasında yer verilen kurulu güçten bir defaya mahsus olmak üzere eksiltme talebi yapma hakkı bakımından mevcut olan azami yüzde 10'luk sınırdan kısmi kabulü yapılan tesisler hariç tutuldu. Dolayısıyla, kısmi kabulü yapılan tesisler yatırıma devam etmemesi halinde yüzde 10'un üzerinde güç eksiltme talebinde bulunabilecek.

Saha Değişiklikleri

Rüzgâr enerjisine dayalı başvurularda teknik etkileşim izni olumsuz sonuçlanırsa ilgili başvuru sahibine, aynı trafo merkezinden / iletim bölgesinden bağlanmak koşuluyla 60 gün içinde saha değişikliği ya da revizyonu için başvuru hakkı tanındı. Böylece, teknik etkileşim analizinin olumsuz sonuçlanması nedeniyle çağrı mektubu alamayan tesislere yer değişikliği imkânı getirilmiş oldu.

Benzer şekilde, bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu düzenlenen, bağlantı anlaşması imzalanan ve kabulü tamamlanarak işletmeye geçen üretim tesisleri için de mücbir sebep halleri ile kısıtlı olarak saha değişikliği yapma imkânı getirildi.

Mahsuplaşma Düzenlemeleri

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından belirlenecek verimlilik değerini sağlayan kojenerasyon tesisleri ile Yönetmelik'in 5.1(h) bendi kapsamına giren üretim tesislerinin birlikte kurulması halinde eski düzenlemelere göre saatlik olan mahsuplaşmanın Değişiklik Yönetmeliği ile aylık olarak yapılacağı hüküm altına alındı ve ayrıca ilgili kojenerasyon tesislerinden şebekeye enerji verilmemesi şartı getirildi.

Değişiklik Yönetmeliği ile ayrıca, bünyesinde lisanslı üretim tesisi bulunduran tüketim tesisleri için, farklı ölçüm noktasında bulunan ve Yönetmelik'in 5.1(h) bendi kapsamına giren üretim tesisi kurulması durumunda, bu üretim tesisi ile tüketim tesisi için yapılacak aylık mahsuplaşma sonrasında şebekeye verilecek olan ihtiyaç fazlası enerjinin YEKDEM kapsamında değerlendirileceği düzenlendi. Önceki düzenlemelere göre (kojenerasyon tesisleri hariç) lisanslı üretim tesisleri ile yalnızca aynı ölçüm noktasından bağlanacak şekilde lisanssız üretim tesisi kurmak mümkünken Değişiklik Yönetmeliği ile tüm lisanslı üretim tesisleri bakımından uygulanmak üzere, farklı ölçüm noktasından bağlanacak şekilde lisanslı ve lisanssız tesisleri bir arada kurma imkânı getirilmiş oldu.